

Lovforslag nr. L 8. Fremsat den 3. oktober 2007 af indenrigs- og sundhedsministeren (Lars Løkke Rasmussen)

Forslag

til

Lov om ændring af lov om kommunernes styrelse og lov om regioner og om nedlæggelse af amtskommunerne, Hovedstadens Udviklingsråd og Hovedstadens Sygehusfællesskab

(beregning og afgivelse af kontrolbud samt en kommunal styreform med økonomiudvalg og stående udvalg uden del i den umiddelbare forvaltning)

§ 1

I lov om kommunernes styrelse, jf. lovbe- kendtgørelse nr. 1060 af 24. oktober 2006, som ændret ved § 1 i lov nr. 510 af 6. juni 2007, fore- tages følgende ændringer:

1. Efter § 62 c indsættes:

»§ 62 d. Indenrigs- og sundhedsministeren kan fastsætte regler om beregning af omkostningerne ved kommunens egen udførelse af en op- gave, som kommunen beslutter at sende i udbud, (kontrolbud) og om afgivelsen af kontrolbud.

Stk. 2. Indenrigs- og sundhedsministeren kan fastsætte regler om, at Klagenævnet for Udbud efter reglerne i lov om Klagenævnet for Udbud og forskrifter udstedt i medfør heraf kan behandle klager vedrørende kommunens overtrædelse af regler fastsat i medfør af stk. 1.«

2. Efter § 64 a indsættes:

»§ 64 b. Kommunalbestyrelsen kan i styrel- sesvedtægten træffe bestemmelse om, at de stå- ende udvalg og økonomiudvalget ikke eller kun inden for visse af deres områder varetager den umiddelbare forvaltning af kommunens anlig- gender, jf. dog stk. 2.

Stk. 2. Økonomiudvalget skal varetage de op- gaver, som økonomiudvalget er tillagt efter § 18, stk. 2-4, § 37 og § 45, stk. 1 og 2.

Stk. 3. Stk. 1 og 2 finder også anvendelse, hvis kommunen styres efter reglerne i § 64 a, § 65, el- ler begge bestemmelser.«

3. I § 65 b, *stk. 1, 1. pkt.*, og *stk. 2*, og § 65 c, *stk. 2, 1. pkt.*, indsættes efter »64 a,«: »64 b,«.

§ 2

I lov nr. 537 af 24. juni 2005 om regioner og om nedlæggelse af amtskommunerne, Hoved- stadens Udviklingsråd og Hovedstadens Syge- husfællesskab, som ændret ved § 11 i lov nr. 382 af 3. maj 2006, § 40 i lov nr. 499 af 7. juni 2006 og § 2 i lov nr. 510 af 6. juni 2007, foretages føl- gende ændringer:

1. I lovens *titel* indsættes efter »Hovedstadens Sygehusfællesskab«: »(regionsloven)«.

2. Efter § 35 indsættes:

»§ 35 a. Indenrigs- og sundhedsministeren kan fastsætte regler om beregning af omkostninger- ne ved regionens egen udførelse af en opgave, som regionen beslutter at sende i udbud, (kon- trolbud) og om afgivelsen af kontrolbud.

Stk. 2. Indenrigs- og sundhedsministeren kan fastsætte regler om, at Klagenævnet for Udbud efter reglerne i lov om Klagenævnet for Udbud og forskrifter udstedt i medfør heraf kan behandle klager vedrørende regionens overtrædelse af regler fastsat i medfør af stk. 1.«

§ 3

Loven træder i kraft den 1. januar 2008.

kommunernes styrelse som affattet ved denne lovs § 1, nr. 2, gælder for den resterende del af valgperioden.

§ 4

Dispensationer meddelt i henhold til § 65 c, stk. 2, i lov om kommunernes styrelse, til den styreform, der er omfattet af § 64 b i lov om

§ 5

Loven gælder ikke for Færøerne og Grønland.

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

1. Lovforslagets hovedindhold

Efter lovforslaget bemyndiges indenrigs- og sundhedsministeren til at fastsætte nærmere regler om kommuners og regioners beregning af omkostningerne ved kommunens eller regionens egen udførelse af en opgave, kommunen eller regionen har besluttet at sende i udbud, (beregning af kontrolbud) og om afgivelsen heraf.

Denne del af lovforslaget er en udmøntning af regeringens og KL's aftale fra 2006 om kommunernes økonomi for 2007 og skal ses i sammenhæng med den målsætning om øget konkurrenceudsættelse af kommunale opgaver, som parterne i den forbindelse nåede til enighed om. Der henvises til pkt. 2 i de almindelige bemærkninger.

Lovforslaget indeholder endvidere en lovfæstelse af en kommunal styreform, som indenrigs- og sundhedsministeren hidtil har givet bl.a. Skanderborg Kommune dispensation til. Ifølge denne styreform varetager økonomiudvalget og de stående udvalg ikke eller kun inden for visse af deres områder den umiddelbare forvaltning af kommunens anliggender – den såkaldte Skanderborg-model. Lovforslaget giver mulighed for, at kommunerne kan vælge denne styreform uden dispensation fra indenrigs- og sundhedsministeren.

Denne del af lovforslaget er en udmøntning af regeringens og KL's aftale om kommunernes økonomi for 2008 og skal ses i sammenhæng med de principper for decentral ledelse, som parterne i den forbindelse blev enige om, og som bl.a. vedrører målsætningen om et klart politisk ledelsesansvar og rum for ledelse og medarbejdere i de udførende institutioner. Forslaget er samtidig en del af udmøntningen af den del af regeringens kvalitetsstrategi, der vedrører et stærkt lokalt selvstyre. Der henvises til pkt. 3 i de almindelige bemærkninger.

2. Regler for beregning og afgivelse af kontrolbud

Efter regeringens opfattelse er det vigtigt, at der kommer mere konkurrence i den offentlige sektor, og at der bliver reel og gennemsigtig konkurrence mellem det offentlige og de private leverandører. Øget konkurrenceudsættelse skal ses som et instrument, der kan bidrage til at få mere for pengene i den offentlige sektor. Efter regeringens opfattelse er det afgørende, at opgaverne løses bedst og billigst, ikke om leverandøren er offentlig eller privat. Der skal derfor være en fair konkurrence mellem det offentlige og de private leverandører. Med de nye, større kommuner er der skabt et bedre grundlag for konkurrenceudsættelse.

Regeringen og KL har derfor indgået en aftale om mere konkurrenceudsættelse i kommunerne. Det fremgår således af *aftale af 12. juni 2006 mellem regeringen og KL om kommunernes økonomi for 2007*, at regeringen og KL er enige om, at en større del af de kommunale opgaver skal konkurrenceudsættes, idet kommunerne frem til 2010 skal øge andelen af opgaver, som konkurrenceudsættes, fra 20 pct. til 25 pct. af opgaverne. Som led i aftalen drøfter og iværksætter regeringen og KL inden for mål- og rammestyningen en række initiativer, som understøtter kommunerne i at realisere målsætningerne om øget konkurrenceudsættelse, og som skaber øget gennemsigtighed og fair vilkår for konkurrencen. Aftalen skal således ses som en ambitiøs målsætning for at øge konkurrenceudsættelsen i kommunerne.

KL og regeringen er som tilkendegivet i aftalen enige om løbende at drøfte, om eksisterende regulering, der skønnes at være overflødig eller uhensigtsmæssig, kan fjernes eller ændres. Regeringen har på den baggrund fremsat forslag om og opnået Folketingets tilslutning til at afskaffe udfordringsretten med virkning fra den 1. juli 2007, jf. § 1, nr. 7, i lov nr. 510 af 6. juni 2007.

Aftalen udmønter samtidig initiativet i regeringens globaliseringsstrategi om »Stærkere konkurrence om kommunale og regionale opgaver«. Ifølge dette initiativ skal kommunerne og regionerne – på linie med

staten – have pligt til med passende mellemrum at udbyde en række opgaver, som vurderes som udbudseggede, og der skal i tilknytning hertil laves regler for beregning af kontrolbud ligesom på det statslige område.

På den baggrund foreslår regeringen i dette lovforslag, at indenrigs- og sundhedsministeren bemyndiges til at fastsætte regler for kommunens beregning af kontrolbud, jf. lovforslagets § 1, nr. 1 (den foreslåede § 62 d, stk. 1, i lov om kommunernes styrelse). Forslaget skal endvidere ses i lyset af, at der i dag alene er vejledende regler på området, som findes i »Vejledning om omkostningskalkulationer«, som fremgår af kapitel 9 i »Budget- og regnskabssystem for kommuner«. Vejledningen har ikke været tilstrækkelig til at undgå, at der fra tid til anden har været kritik, klagesager om unfair konkurrence m.v. Bl.a. i lyset af denne kritik og i forståelse med KL gives der derfor indenrigs- og sundhedsministeren bemyndigelse til at fastsætte egentlige regler for beregning af kontrolbud. Målet er at sikre øget gennemsigtighed og fair vilkår for konkurrencen mellem kommuner og private leverandører.

Bemyndigelsen vil blive udnyttet til at fastsætte regler, der som anført vil tage udgangspunkt i de eksisterende vejledende regler, der er indeholdt i »Vejledning om omkostningskalkulationer«. Dette indebærer, at beregning af kontrolbud skal ske med udgangspunkt i alle opgavens gennemsnitlige langsigtede indtægter og omkostninger. Den nærmere fastlæggelse af reglerne vil ske efter drøftelse i Budget- og regnskabsudvalget under Indenrigs- og Sundhedsministeriet og i arbejdsgruppen om øget konkurrenceudsættelse i kommunerne.

Herudover er det hensigten med lovforslaget at bemyndige indenrigs- og sundhedsministeren til at opstille enkelte generelle regler ved kommunernes afgivelse af kontrolbud. Bl.a. skal det fremgå af en udbudsopgave, hvis der planlægges afgivet kontrolbud. Herudover vil det blive fastlagt, at kontrolbud skal foretages på samme vilkår som ved afgivelse af eksterne bud og som specificeret i udbudsmaterialet. Endelig skal der sikres en personel adskillelse mellem udarbejdelsen af kontrolbud og vurderingen af de indkomne tilbud svarende til det, der efter § 10, stk. 6, i cirkulære nr. 159 af 17. december 2002 om udbud og udfordring af statslige drifts- og anlægsopgaver gælder på det statslige område.

Klagenævnet for Udbud har i dag i henhold til lov om Klagenævnet for Udbud, jf. lov nr. 415 af 31. maj 2000 som senest ændret ved lov nr. 572 af 6. juni 2007, kompetence til at tage stilling til spørgsmål om overtrædelse af udbudsreglerne. Det må antages, at

klagenævnet kan inddrage andre retsregler i vurderingen af, om disse regler er overholdt. Klagenævnet kan således formentlig i et vist omfang inddrage spørgsmål om kontrolbud. Klagenævnet vil dog ikke uden hjemmel hertil kunne påse overholdelsen af særlige regler om beregning og afgivelse af kontrolbud. På den baggrund foreslås det endvidere, at indenrigs- og sundhedsministeren gives bemyndigelse til at fastsætte, at Klagenævnet for Udbud kan behandle klager vedrørende kommunens overtrædelse af de nye regler om beregning og afgivelse af kontrolbud, jf. lovforslagets § 1, nr. 1 (den foreslåede § 62 d, stk. 2, i lov om kommunernes styrelse).

Der henvises nærmere til bemærkningerne til *lovforslagets § 1, nr. 1*.

Som led i udmøntningen af initiativet i regeringens globaliseringsstrategi om »Stærkere konkurrence om kommunale og regionale opgaver« foreslås det ligeledes, at der udarbejdes regler for beregning af kontrolbud i regioner. Det vil være naturligt, at disse regler svarer til, hvad der foreslås for kommunerne, jf. *lovforslagets § 2, nr. 2*.

3. Kommunal styreform, hvor økonomiudvalget og de stående udvalg ikke eller kun inden for visse af deres områder varetager den umiddelbare forvaltning af kommunens anliggender (Skanderborg-modellen)

Regeringen og KL blev i aftalen om kommunernes økonomi for 2007 enige om hovedprincipperne for den fremtidige dialog, hvor styringsrelationer mellem staten og kommunerne i højere grad fokuseres på styring ved opstilling af mål og økonomiske rammer frem for regulering af processerne i opgaveløsningen.

I forlængelse af aftalen om kommunernes økonomi for 2007 og arbejdet med kvalitetsreformen er regeringen og KL ved *aftale af 10. juni 2007 om kommunernes økonomi for 2008* blevet enige om 10 principper for god decentral styring, herunder principper der vedrører målsætningen om et klart politisk ledelsesansvar og rum for ledelse og medarbejdere i de udførende institutioner.

Det fremgår i den forbindelse nærmere af bilag 1 til aftalen, at kommunalreformens konsekvenser for omfanget af opgaver og antallet af institutioner i den enkelte kommune tilsiger, at principperne i mål- og rambestyring også anvendes internt i den enkelte kommune. I praksis er der flere former for styringsmodeller, som kommunalbestyrelsen kan anvende. Kommunalbestyrelsen tilrettelægger styringen af de decentrale institutioner således, at der sikres en klar rolle- og ansvarsfordeling, f.eks. ved brug af kontraktstyring eller tilsvarende modeller med vægt på decentralt le-

delsesansvar. Dette skal dels tydeliggøre kommunalbestyrelsens ansvar for at fastlægge og prioritere rammer, mål og serviceniveau, dels understøtte ledelsesrummet samt en ansvarlig og professionel ledelse på institutionsniveau. Ansvar for den leverede service er i sidste ende et politisk ansvar, og decentralisering er ikke ensbetydende med at slippe tøjlerne, men derimod at give det fornødne ledelsesrum til prioriteringer af opgavevaretagelsen.

I sammenhæng hermed er der for at give kommunerne større frihed i valget af styreform ved økonomiaftalen for 2008 mellem regeringen og KL tillige opnået enighed om at søge lov om kommunernes styrelse ændret, således at kommunerne kan vælge at placere ansvaret for den umiddelbare forvaltning i kommunalbestyrelsen (den såkaldte Skanderborg-model) uden at skulle søge dispensation herom hos indenrigs- og sundhedsministeren.

Som det fremgår af regeringens kvalitetsstrategi (Bedre velfærd og større arbejdsglæde - regeringens strategi for høj kvalitet i den offentlige service), afsnit V, Stærkt lokalt selvstyre, ønsker regeringen en øget anvendelse af forskellige styringsformer, f. eks. resultatkontrakter og bestiller-udførermodeller, der kan fremme ansvar og nytænkning hos de udførende institutioner og leverandører, herunder synliggøre det politiske ledelsesansvar og den enkelte institutionsleders ansvar for driften af institutionen. Regeringen har derfor forpligtet sig til at foreslå en ændring af den kommunale styrelseslov, så kommunalbestyrelsen fra 2008 får friere muligheder for at tilrettelægge styringen af sine institutioner, f.eks. så kommunalbestyrelsen kan indgå resultatkontrakter direkte med hver enkelt institution.

Lovforslagets § 1, nr. 2, udmønter den beskrevne del af økonomiaftalen for 2008 og regeringens kvalitetsstrategi og indebærer således lovfæstelse af en styreform, hvor der etableres et økonomiudvalg og et eller flere stående udvalg, men hvor disse ikke eller kun for så vidt angår visse af deres områder varetager den umiddelbare forvaltning af kommunens anliggender.

Styreformens er ikke ny, idet indenrigs- og sundhedsministeren tidligere efter § 65 c, stk. 2, i lov om kommunernes styrelse har meddelt dispensation til kommuner, der har ønsket denne styreform. Sådan dispensation er for indeværende valgperiode meddelt til Bornholms Regionskommune og til Faaborg-Midtfyn og Skanderborg Kommuner.

Kommunerne vil efter lovforslaget ikke skulle søge dispensation til den nævnte styreform. Lovforslaget udvider hermed de muligheder, som kommunerne

har, for umiddelbart at vælge en styreform, der passer til de udfordringer, som kommunen står over for, og de mål, som kommunalbestyrelsen ønsker at nå.

Ved aftalen om at søge en lovfæstelse af denne styreform er der lagt vægt på, at den af nogle kommuner ses som en god basis for at indføre en øget grad af mål- og rammestyling internt i kommunen, herunder ikke mindst i forholdet mellem kommunalbestyrelsen og de decentrale institutioner. De kommuner, der allerede har denne styreform, har således indført den i kombination med, at de for en stor del eller for hele kommunens opgaveområder har indført en aftale- eller kontraktstyringsmodel.

Den af forslaget omhandlede styreform kan således danne grundlaget for indførelse af en kontraktstyringsmodel i kommunen, men er naturligvis ingen forudsætning herfor. Også i kommuner med udvalgsstyre vil kontraktstyring være en mulighed. Omvendt er det heller ikke således, at den omhandlede styreform indebærer eller forudsætter, at der indføres en kontraktstyringsmodel i kommunen. Styreformens og lovforslaget omhandler alene den fordeling af kommunens opgaver mellem udvalgene og kommunalbestyrelsen, som skal fastlægges i kommunens styrelsesvedtægt.

Når kommunalbestyrelsen træffer beslutning efter den foreslåede bestemmelse om, at økonomiudvalget og de stående udvalg ikke varetager den umiddelbare forvaltning af kommunens anliggender inden for visse af eller alle udvalgenes områder, henhører den umiddelbare forvaltning af de områder, som beslutningen omfatter, under kommunalbestyrelsen. Udvalgene vil herefter ikke være den kommunale myndighed, der som udgangspunkt afgør alle sædvanlige sager inden for udvalgets sagsområder. Denne myndighed vil derimod være kommunalbestyrelsen.

Opgaverne vil herefter være omfattet af den frie ret til delegation, der som udgangspunkt gælder inden for kommunestyret. Kommunalbestyrelsen vil således – med mindre noget andet følger af lovgivningen eller af en sags beskaffenhed – kunne overlade opgaverne til bl.a. forvaltningen. Sådan beslutning om delegation vil kommunalbestyrelsen til enhver tid kunne tilbagekalde og beslutningen vil derfor ikke kunne fastsættes i kommunens styrelsesvedtægt.

Lovforslaget giver ikke mulighed for, at de opgaver vedrørende kommunens økonomiske og administrative forhold samt kommunens budget og regnskab, der ved § 18, stk. 2-4, § 37 og § 45, stk. 1 og 2, i lov om kommunernes styrelse er henlagt til kommunens økonomiudvalg, kan være omfattet af kommunalbestyrelsens beslutning om, at udvalget ikke skal varetage den

F. t. l. vedr. kommunernes styrelse m.v.

umiddelbare forvaltning, jf. den foreslåede § 64 b, stk. 2.

Baggrunden herfor er, at disse opgaver ikke er knyttet til administrationen af et enkelt område under kommunen, men i modsætning til de stående udvalgs umiddelbare forvaltning af kommunens anliggender er opgaver, som først og fremmest vedrører tilvejebringelsen af kommunens midler og bevarelsen af dens aktiver, og som har generel og koordinerende karakter.

For så vidt angår det nærmere indhold af den styreform, der foreslås lovfæstet, henvises til bemærkningerne til lovforslagets § 1, nr. 2.

4. Økonomiske og administrative konsekvenser for det offentlige

Bemyndigelsen i lovforslaget for indenrigs- og sundhedsministeren til at fastsætte regler for kommuners og regioners beregning og afgivelse af kontrolbud forventes udmøntet i regler, der i vid udstrækning svarer til, hvad der er gældende praksis i kommuner og regioner. Det vurderes derfor, at denne del af forslaget ikke får administrative og økonomiske konsekvenser for kommuner og regioner. Denne del af forslaget har ikke økonomiske eller administrative konsekvenser for staten.

Med lovforslaget fastsættes, at en styreform, hvor økonomiudvalget og de stående udvalg ikke har del i den umiddelbare forvaltning af (alle) kommunens anliggender, kan vælges af kommunalbestyrelsen, uden at dette kræver dispensation fra indenrigs- og sundhedsministeren. Denne del af forslaget har ikke administrative og økonomiske konsekvenser for kommunerne, regionerne eller staten.

5. Økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet

Forslaget om, at indenrigs- og sundhedsministeren skal kunne fastsætte regler for kommuners og regioners beregning og afgivelse af kontrolbud forventes i et vist omfang at indebære positive konsekvenser for erhvervslivet, idet fastsættelse af regler for beregning

og afgivelse af kontrolbud vil medvirke til generelt at sikre konkurrencemæssig gennemsigtighed i de tilfælde, hvor kommuner eller regioner også selv ønsker at afgive bud på opgaver, der konkurrenceudsættes. Forslaget har ingen administrative konsekvenser for erhvervslivet.

6. Miljømæssige konsekvenser

Lovforslaget har ingen miljømæssige konsekvenser.

7. Administrative konsekvenser for borgerne

Lovforslaget har ingen administrative konsekvenser for borgerne.

8. Forholdet til EU-retten

Lovforslaget indeholder ikke EU-retlige aspekter.

9. Hørte myndigheder og organisationer

Lovforslaget har inden fremsættelsen været i høring hos følgende myndigheder og organisationer:

Advokatrådet, Akademikernes Centralorganisation, Centralorganisationernes FællesUdvalg, Dansk Arbejdsgiverforening, Dansk Byggeri, Dansk Erhverv, Dansk Industri, Dansk Landbrug, Dansk Transport og Logistik, Danske Regioner, Datatilsynet, DESA Dansk Erhvervssammenslutning, Domstolsstyrelsen, Foreningen Registrerede Revisorer, Foreningen af Statsforvaltningsdirektører, Foreningen af Statsforvaltningsjurister, Foreningen af Statsautoriserede Revisorer, Funktionærernes og Tjenestemændenes Fællesråd, Handel, Transport & Service, Håndværksrådet, Institut for Menneskerettigheder, KL, Kommunale tjenestemænd og overenskomstansatte, Kommunernes Revision A/S, Konkurrencestyrelsen, Landbrugsrådet, Landsorganisationen i Danmark, Offentligt Ansattes Organisationer, Rengøringssekskabernes Branche- og Arbejdsgiverforening, Rigsrevisionen, Sammenslutning af Landbrugets Arbejdsgiverforeninger, Stats- og Kommunalt Ansattes Forhandlingsfællesskab og Sundhedskartellet

10. Sammenfattende skema

	Positive konsekvenser/mindreudgifter	Negative konsekvenser/merudgifter
Økonomiske konsekvenser for stat, kommuner og regioner	Ingen	Ingen
Administrative konsekvenser for stat, kommuner og regioner	Ingen	Ingen
Økonomiske konsekvenser for erhvervslivet	I et vist omfang positive konsekvenser som følge af den øgede gennemsigtighed i konkurrenceudsættelsen.	Ingen
Administrative konsekvenser for erhvervslivet	Ingen	Ingen
Miljømæssige konsekvenser	Ingen	Ingen
Administrative konsekvenser for borgerne	Ingen	Ingen
Forholdet til EU-retten	Lovforslaget indeholder ikke EU-retlige aspekter	

Bemærkninger til lovforslagets enkelte bestemmelser

Til § 1

Til nr. 1

Ad § 62 d, stk. 1

Forslaget er en udmøntning af *aftale af 12. juni 2006 mellem regeringen og KL om kommunernes økonomi for 2007*. Ifølge denne aftale er regeringen og KL enige om, at der bl.a. skal laves regler for beregning af kontrolbud i tilknytning til budget- og regnskabssystemet. Om baggrunden for forslaget henvises nærmere til de almindelige bemærkninger, pkt. 2.

Forslaget indebærer, at indenrigs- og sundhedsministeren bemyndiges til at fastsætte bindende regler for kommunernes *beregning* af kontrolbud, dvs. regler om kommunernes beregning af omkostningerne ved kommunens egen udførelse af en opgave, vedkommende kommune beslutter at sende i udbud.

Reglerne finder anvendelse, uanset om det er kommunalbestyrelsen, økonomiudvalget, et stående udvalg eller kommunens administration, der beslutter at sende opgaven i udbud. Reglerne finder endvidere anvendelse, uanset om kommunen selv har udført den opgave, kommunen har besluttet at sende i udbud, eller om opgavens udførelse har været overladt til an-

dre, og uanset om beregningen af kontrolbudet finder sted før eller efter kommunens beslutning om at sende opgaven i udbud.

De regler, bemyndigelsen vil blive udnyttet til at fastsætte, vil tage udgangspunkt i de vejledende principper i »Vejledning om omkostningskalkulationer«, som fremgår af kapitel 9 i »Budget- og regnskabssystem for kommuner«.

Beregningen af kontrolbud skal ske med udgangspunkt i alle opgavens gennemsnitlige langsigtede indtægter og omkostninger. Dette inkluderer: Direkte omkostninger, dvs. de omkostninger, der direkte kan henføres til den pågældende aktivitet, som f.eks. løn, køb af materialer og tjenesteydelser, reparations- og vedligeholdelsesudgifter, husleje m.v., og kommunens indirekte omkostninger, dvs. de omkostninger, der ikke direkte kan henføres til den pågældende aktivitet, som f.eks. andel af fællesudgifter til lokaler, administration m.v. samt omkostninger knyttet til kapitalapparatet (afskrivning af anlægsaktiver og forrentning af drifts- og anlægskapital).

Den nærmere fastlæggelse af reglerne vil ske efter drøftelse i Arbejdsgruppen om øget konkurrenceudsættelse i kommunerne, som består af repræsentanter for KL, Finansministeriet, Økonomi- og Erhvervsministeriet samt Indenrigs- og Sundhedsministeriet, der har formandskabet. Arbejdsgruppen, der blev nedsat

af regeringen og KL i forbindelse med indgåelsen af økonomiaftalen for 2007, skal med udgangspunkt i en flerårig aftale om øget konkurrenceudsættelse i kommunerne komme med forslag på en række områder, herunder regler for beregning af kontrolbud.

Arbejdsgruppen har besluttet at bede Budget- og regnskabsudvalget, der har en særlig ekspertise på området, om at udarbejde et forslag til regler for beregning af kontrolbud. Budget- og regnskabsudvalget består af repræsentanter for KL, Danske Regioner, Foreningen af Statsautoriserede Revisorer, Kommunernes Revision, Finansministeriet, Økonomi- og Erhvervsministeriet samt Indenrigs- og Sundhedsministeriet, der har formandskabet. Udvalgets opgave er i øvrigt at afgive indstillinger til indenrigs- og sundhedsministeren vedrørende de justeringer i budget- og regnskabssystemet, som udvalget finder påkrævede eller ønskelige.

Herudover er det hensigten at fastsætte enkelte generelle regler ved kommunernes *afgivelse* af kontrolbud. Bl.a. skal det fremgå af en udbudsopgave, hvis der planlægges afgivet kontrolbud. Herudover vil det blive fastlagt, at kontrolbud skal foretages på samme vilkår som ved afgivelse af eksterne bud og som specificeret i udbudsmaterialet. Endelig skal der sikres en personel adskillelse mellem udarbejdelsen af kontrolbud og vurderingen af de indkomne tilbud svarende til det, der efter § 10, stk. 6, i cirkulære nr. 159 af 17. december 2002 om udbud og udfordring af statslige drifts- og anlægsopgaver gælder på det statslige område. Disse regler vil også blive fastlagt nærmere efter drøftelse i Budget- og regnskabsudvalget og i Arbejdsgruppen om øget konkurrenceudsættelse i kommunerne.

Ad § 62 d, stk. 2:

Efter bestemmelsen kan indenrigs- og sundhedsministeren fastsætte regler om, at Klagenævnet for Udbud efter reglerne i lov om Klagenævnet for Udbud og forskrifter udstedt i medfør heraf kan behandle klager vedrørende kommunernes overtrædelse af de regler om beregningen af omkostningerne ved kommunens egen udførelse af en opgave og om afgivelsen af kontrolbud, der fastsættes i medfør af den foreslåede § 62 d, stk. 1.

Bestemmelse herom forudsættes fastsat samtidig med de i den foreslåede § 62 d, stk. 1, nævnte regler.

Overholdelsen af de i medfør af den foreslåede § 62 d, stk. 1, fastsatte regler kan ikke efter lov om Klagenævnet for Udbud, jf. lov nr. 415 af 31. maj 2000 som senest ændret ved lov nr. 572 af 6. juni 2007, påses af nævnet. Klagenævnet kan efter de gældende regler, jf.

lovens § 1, stk. 1, behandle klager over ordregivere for overtrædelse af fællesskabsretten vedrørende indgåelse af offentlige kontrakter og kontrakter inden for forsyningsvirksomhed, lov om samordning af fremgangsmåderne ved indgåelse af bygge- og anlægskontrakter og indkøb m.v. eller regler udstedt i medfør af denne lov, lov om indhentning af tilbud på visse offentlige og offentligt støttede kontrakter eller andre regler, hvor der ved lov eller i henhold til lov er fastsat bestemmelse om klageadgang til Klagenævnet for Udbud.

Klagenævnet for Udbud vil som led i nævnets behandling af sager vedrørende ovennævnte regler, herunder i forbindelse med stillingtagen til, om en annullation af et udbud har været lovlig, i et vist omfang kunne inddrage spørgsmål om kontrolbud. Klagenævnet har dog ikke uden hjemmel hertil mulighed for at tage stilling til overholdelsen af særlige regler om beregning og afgivelse af kontrolbud.

Spørgsmålet om overholdelsen af de regler, der fastsættes efter den foreslåede § 62 d, stk. 1, kan imidlertid være af stor betydning i forbindelse med spørgsmål om overholdelsen af udbudsreglerne. På denne baggrund anses det for hensigtsmæssigt, at Klagenævnet for Udbud også kan påse overholdelsen af reglerne om kommunernes beregning og afgivelse af kontrolbud.

Den foreslåede § 62 d, stk. 2, indebærer, at bestemmelserne i lov om Klagenævnet for Udbud og bestemmelser fastsat i medfør heraf om, hvem der er klageberettiget, finder tilsvarende anvendelse i sager om overholdelse af de regler, der er fastsat i medfør af den foreslåede § 62 d, stk. 1.

Dette betyder bl.a., at klage vedrørende overtrædelse af reglerne om kommuners beregning og afgivelse af kontrolbud kan indgives af enhver, der har retlig interesse heri, jf. § 4, stk. 1, nr. 1, i lov om Klagenævnet for Udbud. Klageadgangen vil herunder omfatte en privat tilbudsgiver i en sag, hvor en kommune på grundlag af et kontrolbud har annulleret udbuddet og besluttet selv at varetage opgaven. Det er nævnet, der afgør, om en klager har en retlig interesse i en sag.

Endvidere vil Konkurrencestyrelsen samt de organisationer og offentlige myndigheder, der er tillagt klageadgang efter § 14, stk. 1, nr. 4, i bekendtgørelse nr. 602 af 26. juni 2000 om Klagenævnet for Udbud, være klageberettigede, jf. § 4, stk. 1, nr. 2 og 3, i lov om Klagenævnet for Udbud. Dette indebærer bl.a., at en brancheorganisation vil kunne indgive en klage over en kommunes beregning og afgivelse af kontrolbud. Også de kommunale tilsynsmyndigheder vil

være klageberettigede. De kommunale tilsynsmyndigheders klageadgang til Klagenævnet for Udbud vedrørende reglerne om beregning og afgivelse af kontrolbud er ikke tiltænkt en anden anvendelse end, hvad har været tilfældet for tilsynsmyndighedernes hidtidige adgang til at indbringe sager for klagenævnet. Klageadgangen bør således kun benyttes, hvis der er særlig anledning til det, navnlig ved en kommunes klare tilsidesættelse af reglerne om kontrolbud vedrørende forhold af ikke uvæsentlig betydning i tilfælde, hvor der ikke er andre klageberettigede, der har retlig interesse i at indbringe spørgsmålet for klagenævnet.

Den foreslåede § 62 d, stk. 2, indebærer endvidere, at bestemmelserne i lov om Klagenævnet for Udbud og bestemmelser fastsat i medfør heraf om klagenævnets sammensætning, sagsbehandling, beføjelser, sanktioner samt adgang til at indbringe klagenævnets afgørelser for domstolene finder tilsvarende anvendelse i forbindelse med klagenævnets behandling af klager vedrørende kommunernes overholdelse af de i medfør af den foreslåede § 62 d, stk. 1, fastsatte regler om kontrolbud.

Efter § 48, stk. 3, i lov om kommunernes styrelse fører den kommunale tilsynsmyndighed ikke tilsyn i det omfang, særlige klage- eller tilsynsmyndigheder kan tage stilling til den pågældende sag. Kommunernes overholdelse af de regler om kommunale kontrolbud, der fastsættes i medfør af den foreslåede § 62 d, stk. 1, vil derfor alene kunne påses af statsforvaltningen, i det omfang Klagenævnet for Udbud ikke kan tage stilling til den pågældende sag. Statsforvaltningen vil således alene kunne behandle spørgsmål om overholdelse af de regler, der fastsættes i medfør af den foreslåede § 62 d, stk. 1, hvor der ikke er nogen klageberettiget, som klager.

Til nr. 2

Ad § 64 b, stk. 1

Lovforslaget er en udmøntning af *aftale af 10. juni 2007 mellem regeringen og KL om kommunernes økonomi for 2008*. Forslaget er samtidig en del af udmøntningen af den del af regeringens kvalitetsstrategi, der vedrører et stærkt lokalt selvstyre. Om baggrunden for forslaget henvises nærmere til de almindelige bemærkninger pkt. 3.

Bestemmelsen lovfæster en adgang for kommunerne til ved bestemmelse herom i styrelsesvedtægten at indføre en styreform, hvor der oprettes et økonomiudvalg og et eller flere stående udvalg, men hvor disse ikke eller kun inden for visse af deres områder varetager den umiddelbare forvaltning af kommunens anlig-

gender. Indenrigs- og Sundhedsministeriet har hidtil efter lovens § 65 c, stk. 2, efter ansøgning kunnet meddele dispensation til at indføre denne styreform. I indeværende valgperiode har Bornholms Regionskommune samt Faaborg-Midtfyn og Skanderborg Kommuner en sådan dispensation.

Med mindre kommunalbestyrelsen inden for lovens rammer har besluttet noget andet, har kommunerne efter lov om kommunernes styrelse udvalgsstyre. Denne styreform indebærer, at økonomiudvalget og de stående udvalg har den umiddelbare forvaltning af de områder, som ved kommunens styrelsesvedtægt er henlagt til dem. Herved forstås, at de afgør alle sædvanlige sager inden for udvalgets sagsområder, med mindre andet følger af lovgivningen eller af kommunalbestyrelsens beslutning.

Den foreslåede § 64 b, stk. 1, giver kommunalbestyrelsen mulighed for ved bestemmelse i styrelsesvedtægten at fravige dette, således at udvalgene ikke varetager den umiddelbare forvaltning inden for deres områder eller kun varetager den umiddelbare forvaltning af visse sager inden for deres områder.

Kommunalbestyrelsen kan dog ikke gøre indskrænkninger i de af økonomiudvalgets opgaver, der er nævnt i forslaget til § 64 b, stk. 2, og kommunalbestyrelsen kan heller ikke gøre indskrænkninger i de opgaver, som økonomiudvalget eller et stående udvalg skal varetage efter anden lovgivning, jf. herved § 1, stk. 2, i lov om kommunernes styrelse. Bestemmelsen giver således ikke mulighed for at fravige reglerne i § 17 i lov om retssikkerhed og administration på det sociale område, jf. lovbekendtgørelse nr. 1047 af 27. august 2007, hvorefter kommunalbestyrelsen ikke må behandle sager om hjælp til enkeltpersoner, og hvorefter der skal være et eller flere udvalg sammensat af kommunalbestyrelsesmedlemmer, der behandler sådanne sager. Bestemmelsen giver heller ikke mulighed for at fravige bestemmelserne i § 14, stk. 2 og 3, i lov om ansvaret for og styringen af den aktive beskæftigelsesindsats, jf. lov nr. 522 af 24. juni 2005 som senest ændret ved lov nr. 272 af 27. marts 2007, hvorefter den umiddelbare forvaltning af de kommunale opgaver, som er nævnt i lovens § 14, stk. 2, skal varetages af økonomiudvalget eller af et stående udvalg, som ikke kan varetage andre opgaver.

Når kommunalbestyrelsen træffer beslutning efter den foreslåede § 64 b, stk. 1, om, at økonomiudvalget og de stående udvalg ikke varetager den umiddelbare forvaltning af kommunens anliggender inden for visse af eller alle udvalgenes områder, henhører den umiddelbare forvaltning af de områder, som beslutningen omfatter, under kommunalbestyrelsen, jf. herved § 2,

stk. 1, i lov om kommunernes styrelse, hvorefter kommunens anliggender styres af kommunalbestyrelsen. Udvalgene vil herefter ikke være den kommunale myndighed, der som udgangspunkt afgør alle sædvanlige sager inden for udvalgets sagsområder. Denne myndighed vil derimod være kommunalbestyrelsen.

Opgaverne vil herefter være omfattet af den frie ret til delegation, der som udgangspunkt gælder inden for kommunestyret. Kommunalbestyrelsen vil således – med mindre noget andet følger af lovgivningen eller af en sags beskaffenhed – kunne overlade opgaverne til det stående udvalg, under hvis område opgaven efter kommunens styrelsesvedtægt hører, til økonomiudvalget, hvis opgaven efter styrelsesvedtægten henhører under dette, eller til forvaltningen.

En beslutning om delegation af kommunalbestyrelsens opgaver til udvalg eller til forvaltningen vil kunne omfatte en enkeltstående konkret sag, men også et mere generelt område, og vil kunne omfatte enkelte eller alle beføjelser i en sag eller inden for et område. En sådan beslutning om delegation af kommunalbestyrelsens opgaver til et udvalg eller til forvaltningen vil kommunalbestyrelsen til enhver tid kunne tilbagekalde.

Den fravigelse af reglerne i lov om kommunernes styrelse, der sker ved, at kommunalbestyrelsen træffer beslutning om en ændret styreform efter den foreslåede § 64 b, stk. 1, indebærer, at udvalgene inden for visse eller alle af udvalgenes områder ikke varetager den umiddelbare forvaltning.

Dette indebærer, at udgangspunktet om, at kommunalbestyrelsens beslutninger skal forberedes af vedkommende stående udvalg ikke længere gælder.

Kommunalbestyrelsens beslutning efter den foreslåede bestemmelse vil endvidere indebære en fravigelse af reglerne i § 21, stk. 1 og 3, i lov om kommunernes styrelse, der nærmere fastlægger udvalgenes beføjelser i kommuner med udvalgsstyre. I det omfang kommunalbestyrelsen træffer bestemmelse efter den foreslåede § 64 b, stk. 1, varetager udvalgene således ikke de beføjelser, der er nævnt i § 21, stk. 1, 1. pkt., hvorefter udvalgene bestyrer de anliggender, der er underlagt dem, inden for rammerne af det vedtagne årsbudget i forbindelse med kommunalbestyrelsens vedtagelser og i overensstemmelse med de regler m.v., der er udstedt af kommunalbestyrelsen. Udvalgene har således ikke den betingede kompetence til at handle på kommunalbestyrelsens vegne, som følger af disse beføjelser. Pligten til at påse, at bevilgede beløb inden for deres område ikke overskrides, og at foretage indstilling om eventuelle tillægsbevillinger,

jf. § 21, stk. 1, 2. pkt., påhviler i så fald heller ikke udvalgene. Heller ikke pligten til at fremkomme med bidrag til økonomiudvalget til årsbudgettet og til flerårige budgetoverslag, jf. § 21, stk. 3, gælder. Kommunalbestyrelsen vil dog som ovenfor anført kunne beslutte, at de nævnte beføjelser eller nogle af dem alligevel skal varetages af udvalget.

Det følger af § 45, stk. 2, i lov om kommunernes styrelse, at revisionens bemærkninger til årsregnskabet skal forelægges kommunalbestyrelsen gennem økonomiudvalget og – for så vidt angår bemærkninger, der ikke umiddelbart angår den forvaltning, der hører under økonomiudvalget – tillige den pågældende kommunale myndighed til besvarelse. Som en naturlig følge af, at de stående udvalg ved udvalgsstyre efter lovens § 21, stk. 1, bestyrer deres umiddelbare forvaltningsområder inden for rammerne af det vedtagne budget, og påser, at de bevilgede beløb ikke overskrides, forudsættes det herved, at vedkommende kommunale myndigheds besvarelse af revisionens bemærkninger afgives gennem det pågældende stående udvalg. Dette gælder ikke i det omfang, kommunalbestyrelsen efter den foreslåede § 64 b, stk. 1, har bestemt, at udvalget ikke varetager den umiddelbare forvaltning. I så tilfælde må vedkommende kommunale myndigheds bemærkninger, dvs. vedkommende forvaltningsgrens eller eventuelt en institutions bemærkninger, afgives til kommunalbestyrelsen gennem økonomiudvalget alene, jf. herved den foreslåede § 64 b, stk. 2. Kommunalbestyrelsen vil dog også på dette punkt kunne beslutte, at de stående udvalg, uagtet de ikke varetager den umiddelbare forvaltning, tillige med økonomiudvalget skal have revisionens bemærkninger forelagt.

Den fravigelse af reglerne i lov om kommunernes styrelse, der sker ved, at kommunalbestyrelsen træffer beslutning om en ændret styreform efter den foreslåede bestemmelse, vedrører alene det forhold, at udvalgene inden for visse eller alle udvalgenes områder ikke varetager den umiddelbare forvaltning. De øvrige regler i lov om kommunernes styrelse om udvalgenes nedsættelse og virkemåde gælder fortsat.

Der skal således stadig nedsættes et økonomiudvalg og stående udvalg, hvis sammensætning og myndighedsområde skal fastsættes i styrelsesvedtægten, jf. § 17, stk. 1, 1. pkt. Alle kommunale anliggender skal på denne måde være henlagt til et udvalg.

Endvidere gælder således i øvrigt reglerne om vederlag m.v. til udvalgsmedlemmer i lovens § 16, om ret til fravær efter § 16 b og om udvalg i kapitel III, herunder om valg af medlemmer og formand, om forpligtelsen til at modtage valget, om mødevirksomhed,

om medlemmernes standsningsret og andre rettigheder og om besættelse af udvalgspladser ved et medlems udtræden og ved midlertidigt forfald.

Bestemmelsen i § 21, stk. 2, i lov om kommunernes styrelse, hvorefter et udvalg inden iværksættelsen af foranstaltninger, der er af væsentlig betydning for et andet udvalg, skal forhandle med det pågældende udvalg og efter omstændighederne inddrage kommunalbestyrelsens formand, gælder også, når et udvalg, der ikke har del i den umiddelbare forvaltning, iværksætter foranstaltninger inden for sit område, der er af væsentlig betydning for et andet udvalg.

Også reglen i § 29, stk. 1, i lov om kommunernes styrelse, hvorefter et udvalgsmedlem ikke mod betaling må levere nogen ydelse til den gren af forvaltningen, der forestås af udvalget, med mindre det sker efter forudgående offentlig licitation, eller hvor forholdene særligt taler derfor efter kommunalbestyrelsens vedtagelse, finder anvendelse. Det bemærkes herved, at selv, hvor udvalget ikke har den umiddelbare forvaltning af et opgaveområde, vil udvalget normalt efter kommunalbestyrelsens nærmere beslutning have væsentlig indflydelse på områdets forvaltning, når området efter styrelsesvedtægten henhører under udvalget. Også bestemmelserne om generel inhabilitet i lovens § 29, stk. 2 og 5, ved medlemskab af stående udvalg og af økonomiudvalget gælder i tilfælde, hvor det omhandlede forvaltningsområde efter styrelsesvedtægten henhører under udvalget, selv om kommunalbestyrelsen for så vidt angår det pågældende område har truffet bestemmelse efter den foreslåede § 64 b, stk. 1. Vedrørende generel inhabilitet i forbindelse med medlemskab af økonomiudvalget efter lovens § 29, stk. 3, henvises til bemærkningerne til den foreslåede § 64 b, stk. 2.

Også bestemmelserne i lovens § 31 a om kommunalbestyrelsens formands rettigheder i forbindelse med udvalgmøder og udvalgenes sagsbehandling gælder fuldt ud for udvalgene, uanset om udvalgene ikke varetager den umiddelbare forvaltning.

De kommunale tilsynsmyndigheders tilsyn med lovligheden af kommunale dispositioner og undladelser efter kapitel VI og VII i lov om kommunernes styrelse gælder også for beslutninger truffet af et udvalg, der som følge af en beslutning efter den foreslåede § 64 b, stk. 1, ikke varetager den umiddelbare forvaltning af det område, beslutningen vedrører. De kommunale tilsynsmyndigheders adgang til sanktionsanvendelse og anden form for reaktion over for udvalgsbeslutninger i sager, der ikke kan indbringes for kommunalbestyrelsen, vil heller ikke blive berørt.

Kommunalbestyrelsen har efter den foreslåede bestemmelse alene adgang til at træffe beslutning om, at udvalgene inden for visse af eller alle udvalgenes områder ikke varetager den umiddelbare forvaltning. Kommunalbestyrelsen kan ikke på anden måde træffe bestemmelse om ændring af udvalgenes opgaver.

Kommunalbestyrelsen kan således ikke bestemme, at udvalgene inden for visse af eller alle udvalgenes områder kun varetager nogle af de beføjelser, der er knyttet til den umiddelbare forvaltning. Kommunalbestyrelsen kan alene bestemme, om udvalget varetager eller ikke varetager den umiddelbare forvaltning af et givet område. De beføjelser efter lov om kommunernes styrelse, som er omfattet af begrebet den umiddelbare forvaltning, herunder den betingede kompetence til at handle på kommunalbestyrelsens vegne, som dette omfatter, må ses som et sådant sammenhængende hele, at de ikke kan deles mellem kommunalbestyrelsen og udvalget ved en bestemmelse i styrelsesvedtægten.

Den adgang, kommunalbestyrelsen har efter den foreslåede bestemmelse til at træffe beslutning om, at udvalgene inden for visse eller alle af udvalgenes områder ikke skal varetage den umiddelbare forvaltning, skal vedtages ved en ændring af styrelsesvedtægten, dvs. efter to behandlinger i kommunalbestyrelsen med mindst seks dages mellemrum, jf. § 2, stk. 2, i lov om kommunernes styrelse. Styrelsesvedtægten skal som anført fortsat indeholde bestemmelser om de stående udvalgs sammensætning og myndighedsområder, jf. lovens § 17, stk. 1, 1. pkt., ligesom det skal fremgå af styrelsesvedtægten, inden for hvilke opgaveområder hvert udvalg varetager den umiddelbare forvaltning.

Forslaget ændrer ikke på reglerne om styrelsesvedtægten karakter og indhold. Det er således kun regler af mere generel og fast karakter om den overordnede styrelse af kommunen og kun bestemmelser om de kommunale organers opgaver og virksomhed, der kan optages i styrelsesvedtægten. Dette er forudsat ved lov nr. 220 af 5. april 1989 om ændring af lov om kommunernes styrelse, hvor kravet om styrelsesvedtægten stadfæstelse i ministeriet blev ophævet, jf. Folketingstidende 1988-89, Tillæg A, sp. 4319.

Ad § 64 b, stk. 2

I bestemmelsen fastsættes, at økonomiudvalget uanset kommunalbestyrelsens beslutning efter den foreslåede § 64 b, stk. 1, skal varetage de opgaver, som efter § 18, stk. 2-4, § 37 og § 45, stk. 1 og 2, i lov om kommunernes styrelse påhviler dette udvalg.

De nævnte lovbestemte opgaver vedrører kommunens økonomiske og administrative forhold samt

kommunens budget og regnskab og er således ikke knyttet til administrationen af et enkelt område under kommunen. Derimod er det i modsætning til de stående udvalgs umiddelbare forvaltning af kommunens anliggende opgaver, som først og fremmest vedrører tilvejebringelsen af kommunens midler og bevarelsen af dens aktiver, og som har generel og koordinerende karakter.

Det følger af bestemmelsen, at kommunalbestyrelsen ikke ved beslutning efter § 64 b, stk. 1, kan fratage økonomiudvalget de nævnte opgaver. Uanset en beslutning, hvorefter økonomiudvalget ikke har del i den umiddelbare forvaltning, har udvalget således indseende med de økonomiske og almindelige administrative forhold inden for samtlige kommunens administrationsområder, og udvalgets erklæring skal indhentes om enhver sag, der vedrører disse forhold, inden sagen forelægges kommunalbestyrelsen til beslutning, jf. § 18, stk. 2 i lov om kommunernes styrelse. Endvidere varetager økonomiudvalget den umiddelbare forvaltning af anliggender, der vedrører kommunens kasse- og regnskabsvæsen og løn- og personaleforhold, og økonomiudvalget forestår eller samordner kommunens planlægning, jf. lovens § 18, stk. 3 og 4. Videre udarbejder økonomiudvalget forslag til kommunens årsbudget og budgetoverslag for en flerårig periode, der forelægges for kommunalbestyrelsen, jf. § 37. I det omfang de stående udvalg ikke efter styrelsesvedtægten varetager den umiddelbare forvaltning af deres områder, er disse udvalg derimod ikke efter loven forpligtede til at bidrage til budgetproceduren, jf. herved bemærkningerne til den foreslåede § 64 b, stk. 1, om § 21, stk. 3, i lov om kommunernes styrelse. Endelig aflægger økonomiudvalget kommunens regnskab til kommunalbestyrelsen ligesom revisionens bemærkninger skal forelægges økonomiudvalget til besvarelse forinden kommunalbestyrelsen træffer afgørelse herom, jf. lovens § 45, stk. 1 og 2. Derimod skal revisionens bemærkninger i det omfang de stående udvalg ikke varetager den umiddelbare forvaltning af deres områder, ikke tillige fremsendes gennem vedkommende stående udvalg, jf. herved bemærkningerne til den foreslåede § 64 b, stk. 1, om lovens § 45, stk. 2.

For så vidt angår økonomiudvalgets andre opgaver end dem, der efter § 18, stk. 2-4, § 37 og § 45, stk. 1 og 2, i lov om kommunernes styrelse påhviler økonomiudvalget, vil kommunalbestyrelsen efter den foreslåede § 64 b, stk. 1, kunne træffe tilsvarende beslutning som for de stående udvalg om, at økonomiudvalget ikke har del i den umiddelbare forvaltning. Kommunalbestyrelsen vil således også kunne beslutte, at det af styrelsesvedtægten skal fremgå, at visse områ-

der henhører under økonomiudvalget, men at udvalget ikke varetager den umiddelbare forvaltning af disse eller af nogle af dem. I så fald vil kommunalbestyrelsen ved almindelig delegation kunne beslutte, hvilke opgaver økonomiudvalget skal varetage på kommunalbestyrelsens vegne inden for disse områder. Om kommunalbestyrelsens mulighed for uden for styrelsesvedtægten at delegere til udvalgene og at tilbagekalde sådan delegation henvises til bemærkningerne til den foreslåede § 64 b, stk. 1.

I det omfang kommunalbestyrelsen træffer beslutning om, at økonomiudvalget ikke skal varetage den umiddelbare forvaltning af de områder, som efter styrelsesvedtægten henhører under udvalget, indebærer dette, at udgangspunktet om, at kommunalbestyrelsens beslutninger skal forberedes af udvalget, fraviges. Endvidere fraviges bestemmelserne i § 21, stk. 1, i lov om kommunernes styrelse. Der henvises til bemærkningerne til den foreslåede § 64 b, stk. 1.

Den fravigelse af reglerne i lov om kommunernes styrelse, der sker ved, at kommunalbestyrelsen efter den foreslåede § 64 b, stk. 1, for så vidt angår økonomiudvalget træffer beslutning om en ændret styreform, vedrører alene det forhold, at økonomiudvalget inden for visse eller alle udvalgets områder ikke varetager den umiddelbare forvaltning. De øvrige regler i lov om kommunernes styrelse, der vedrører økonomiudvalget, herunder dem, der gælder både økonomiudvalget og de stående udvalg, gælder fortsat. Der henvises til bemærkningerne til den foreslåede § 64 b, stk. 1.

Endvidere berøres bestemmelsen i § 20, stk. 5, i lov om kommunernes styrelse, hvorefter økonomiudvalget kan tillade andre kommunalbestyrelsesmedlemmer at deltage i dets afsluttende behandling af forslaget til kommunens budget og flerårige budgetoverslag, ikke af en sådan beslutning, idet bestemmelsen vedrører udvalgets funktion efter lovens § 37.

Videre bemærkes, at § 29, stk. 3, i lov om kommunernes styrelse om generel inhabilitet i forbindelse med medlemskab af økonomiudvalget gælder uagtet en beslutning efter den foreslåede § 64 b, stk. 1. Der henvises herved til, at baggrunden for den generelle inhabilitet efter bestemmelsen skal findes i økonomiudvalgets generelle og koordinerende funktioner, som netop ikke berøres af kommunalbestyrelsens beslutning, jf. den foreslåede § 64 b, stk. 2.

Ad § 64 b, stk. 3

Efter bestemmelsen kan den i den foreslåede § 64 b, stk. 1 og 2 omhandlede styreform også finde anvendelse, hvis kommunen styres efter reglerne i § 64 a

(delt administrativ ledelse), § 65 (mellemformsstyre), eller som det er tilfældet for Københavns, Odense og Aalborg Kommuner under anvendelse af de to styreformer i kombination, jf. lovens § 64 a, stk. 3.

Baggrunden er, at der under begge nævnte styreformer, der er varianter af udvalgsstyret, nedsættes et økonomiudvalg og et eller flere stående udvalg, der varetager den umiddelbare forvaltning af kommunens anliggender. Også i disse tilfælde vil kommunalbestyrelsen således kunne træffe beslutning om, at økonomiudvalget og de stående udvalg ikke varetager den umiddelbare forvaltning af (alle) de områder, der efter styrelsesvedtægten henhører under dem. Om betydningen af en sådan beslutning henvises til bemærkningerne til den foreslåede § 64 b, stk. 1 og 2.

Mellemformsstyret indebærer, at økonomiudvalget er sammensat af formændene for de stående udvalg, som er valgt ved forholdstalsvalg, og eventuelt yderligere et antal kommunalbestyrelsesmedlemmer. Mellemformsstyret ændrer ikke økonomiudvalgets beføjelser i forhold til kommunalbestyrelsen eller de øvrige udvalg.

Delt administrativ ledelse indebærer, at formændene for de stående udvalg har den øverste daglige ledelse af den del af kommunens administration, der varetager udvalgets forvaltningsområde. En beslutning efter den foreslåede § 64 b, stk. 1, i en kommune med delt administrativ ledelse vil indebære, at udvalgsformændene har den øverste daglige ledelse af den del af administrationen, der varetager de områder, som efter styrelsesvedtægten henhører under udvalget, selv om udvalget ikke varetager den umiddelbare forvaltning af (alle) disse områder.

Til nr. 3

Bestemmelsen indsætter i konsekvens af forslaget § 1, nr. 2, en henvisning til den foreslåede § 64 b, i lovens § 65 b, stk. 1, 1. pkt., og stk. 2, og § 65 c, stk. 2, 1. pkt.

Tilføjelsen i § 65 b, stk. 1, 1. pkt., indebærer som for de øvrige styreformer nævnt i bestemmelsen, at kommunalbestyrelsens beslutning om ændring af styreformen efter den foreslåede § 64 b, stk. 1, skal træffes forud for eller i løbet af valgperioden, og at den herefter er bindende for den resterende del af valgperioden. Styreformen kan således ikke ændres i denne valgperiode, men kommunalbestyrelsen vil forud for eller i løbet af en ny valgperiode ved ændring af styrelsesvedtægten kunne træffe en beslutning om ændring af styreformen med virkning for den nye valgperiode.

Tilføjelsen i § 65 b, stk. 2, giver indenrigs- og sundhedsministeren bemyndigelse til også for så vidt angår den med § 64 b foreslåede styreform at fastsætte nærmere regler om styrelsen af de kommuner, der har valgt styreformen. Bemyndigelsen er ikke udnyttet for så vidt angår de øvrige i § 65 b, stk. 2, nævnte styreformer.

Tilføjelsen i § 65 c, stk. 2, indebærer, at indenrigs- og sundhedsministeren svarede til, hvad der gælder de øvrige styreformer efter lov om kommunernes styrelse, kan dispensere fra den styreform, som indføres med den foreslåede § 64 b.

Til § 2

Til nr. 1

Det foreslås i bestemmelsen, at lovens titel suppleres med »(regionsloven)«. Dette indebærer, at også benævnelsen »regionsloven«, der er blevet lovens populære titel, vil kunne anvendes som lovens officielle titel.

Til nr. 2

Som led i udmøntningen af initiativet i regeringens globaliseringsstrategi om »Stærkere konkurrence om kommunale og regionale opgaver« foreslås det ligeledes, at der udarbejdes regler for beregning og afgivelse af kontrolbud i regioner. Det vil være naturligt, at disse regler svarer til, hvad der foreslås for kommunerne, jf. lovforslagets § 1, nr. 1.

Til § 3

Det foreslås, at loven træder i kraft den 1. januar 2008.

For så vidt angår den ved § 1, nr. 2, foreslåede bestemmelse, indebærer § 3, at kommunalbestyrelsen i kommuner med udvalgsstyre ved ændring af styrelsesvedtægten med virkning fra 1. januar 2008 kan beslutte at indføre den nye styreform. I givet fald kan kommunalbestyrelsen ikke efterfølgende med virkning i indværende valgperiode træffe bestemmelse om indførelse af en anden styreform. Kommunalbestyrelser i kommuner med en anden lovfæstet styreform end udvalgsstyre, det vil i praksis sige magistratsstyre, delt administrativ ledelse, mellemformsstyre eller de to sidstnævnte i kombination, jf. §§ 64, 64 a og 65 i lov om kommunernes styrelse, kan derimod først vælge den styreform, der lovfæstes ved forslaget § 1, nr. 2, med virkning fra den kommende valgperiode. Der henvises herved til lovens § 65 b, stk. 1, og bemærkningerne til lovforslagets § 1, nr. 3.

F. t. l. vedr. kommunernes styrelse m.v.

Til § 4

Bestemmelsen indebærer, at dispensationer med-delt af indenrigs- og sundhedsministeren efter § 65 c, stk. 2, i lov om kommunernes styrelse til den styreform, der er omfattet af § 64 b i lov om kommunernes styrelse som affattet ved lovforslagets § 1, nr. 2, uanset lovens ikrafttræden den 1. januar 2008 har virkning for den resterende del af den indeværende valgperiode.

Dette indebærer, at kommunalbestyrelserne i de kommuner, der har dispensation til den styreform, der med lovforslaget lovfæstes, ikke i indeværende valg-

periode skal ændre deres styrelsesvedtægt. Disse kommuner kan imidlertid vælge pr. 1. januar 2008 ikke længere at gøre brug af dispensationen, men at anvende den nye styreform som foreslået i § 1, nr. 2. Dette vil navnlig indebære, at de bestemmelser i styrelsesvedtægten, der vedrører denne styreform, ikke længere skal placeres i et særligt midlertidigt kapitel i styrelsesvedtægten.

Til § 5

Det fastsættes i bestemmelsen, at loven ikke gælder for Færøerne og Grønland.

Lovforslaget sammenholdt med gældende lov

Gældende formulering

Lovforslaget

§ 1

I lov om kommunernes styrelse, jf. lovbe- kendtgørelse nr. 1060 af 24. oktober 2006 som ændret ved § 1 i lov nr. 510 af 6. juni 2007, fore- tages følgende ændringer:

1. Efter § 62 c indsættes:

»§ 62 d. Indenrigs- og sundhedsministeren kan fastsætte regler om beregning af omkostningerne ved kommunens egen udførelse af en opgave, som kommunen beslutter at sende i udbud, (kon- trolbud) og om afgivelsen af kontrolbud.

Stk. 2. Indenrigs- og sundhedsministeren kan fastsætte regler om, at Klagenævnet for Udbud efter reglerne i lov om Klagenævnet for Udbud og forskrifter udstedt i medfør heraf kan behandle klager vedrørende kommunens overtrædelse af regler fastsat i medfør af stk. 1.«

2. Efter § 64 a indsættes:

»§ 64 b. Kommunalbestyrelsen kan i styrelses- vedtægten træffe bestemmelse om, at de stående udvalg og økonomiudvalget ikke eller kun inden for visse af deres områder varetager den umid- delbare forvaltning af kommunens anliggender, jf. dog stk. 2.

Stk. 2. Økonomiudvalget skal varetage de op- gaver, som økonomiudvalget er tillagt efter § 18, stk. 2-4, § 37 og § 45, stk. 1 og 2.

Stk. 3. Stk. 1 og 2 kan også finde anvendelse, hvis kommunen styres efter reglerne i § 64 a, § 65, eller begge bestemmelser.«

§ 65 b. Bestemmelse om, at en kommune skal styres efter reglerne i §§ 64, 64 a, 65 og 65 a, træffes forud for eller i løbet af kommunalbesty- relsens valgperiode. ...

3. I § 65 b, *stk. 1, 1. pkt.*, og *stk. 2, og § 65 c, stk. 2, 1. pkt.*, indsættes efter »64 a,«: »64 b,«.

Gældende formulering

Stk. 2. Indenrigs- og Sundhedsministeren kan fastsætte nærmere regler om styrelsen af kommuner, der styres efter reglerne i §§ 64, 64 a, 65 og 65 a, herunder regler om vederlag m.v., der fraviger regler i § 16.

§ 65 c. ...

Stk. 2. En kommunalbestyrelse kan med indenrigs- og sundhedsministerens godkendelse træffe bestemmelse i styrelsesvedtægten om en anden styreform end udvalgsstyre i henhold til kapitel III og de styreformer, der er nævnt i §§ 64, 64 a, 65 og 65 a. ...

Stk. 3. ...

Lov om regioner og om nedlæggelse af amtskommunerne, Hovedstadens Udviklingsråd og Hovedstadens Sygehusfællesskab

*Lovforslaget***§ 2**

I lov nr. 537 af 24. juni 2005 om regioner og om nedlæggelse af amtskommunerne, Hovedstadens Udviklingsråd og Hovedstadens Sygehusfællesskab, som ændret ved § 11 i lov nr. 382 af 3. maj 2006, § 40 i lov nr. 499 af 7. juni 2006 og § 2 i lov nr. 510 af 6. juni 2007, foretages følgende ændringer:

1. I lovens *titel* indsættes efter »Hovedstadens Sygehusfællesskab«: »(regionsloven)«.

2. Efter § 35 indsættes:

»§ 35 a. Indenrigs- og sundhedsministeren kan fastsætte regler om beregning af omkostningerne ved regionens egen udførelse af en opgave, som regionen beslutter at sende i udbud, (kontrolbud) og om afgivelsen af kontrolbud.

Stk. 2. Indenrigs- og sundhedsministeren kan fastsætte regler om, at Klagenævnet for Udbud efter reglerne i lov om Klagenævnet for Udbud og forskrifter udstedt i medfør heraf kan behandle klager vedrørende regionens overtrædelse af regler fastsat i medfør af stk. 1.«

Til lovforslag nr. L 8. Skriftlig fremsættelse (3. oktober 2007)

Indenrigs- og sundhedsministeren (Lars Løkke Rasmussen):

Herved tillader jeg mig for Folketinget at fremsætte:

Forslag til lov om ændring af lov om kommunernes styrelse, lov om regioner og om nedlæggelse af amtskommunerne, Hovedstadens Udviklingsråd og Hovedstadens Sygehusefællesskab (beregning og afgivelse af kontrolbud samt en kommunal styreform med økonomiudvalg og stående udvalg uden del i den umiddelbare forvaltning).

(Lovforslag nr. L 8).

Efter lovforslaget bemyndiges indenrigs- og sundhedsministeren til at fastsætte nærmere regler om kommuners og regioners beregning af omkostningerne ved kommunens eller regionens egen udførelse af en opgave, kommunen eller regionen har besluttet at sende i udbud, (beregning af kontrolbud) og om afgivelsen heraf. Denne del af lovforslaget er en udmøntning af regeringens og KL's aftale fra 2006 om kommunernes økonomi for 2007 og skal ses i sammenhæng med den målsætning om øget konkurrenceudsættelse af kommunale opgaver, som parterne i den forbindelse nåede til enighed om. Samtidig er denne del af forslaget et led i udmøntningen af regeringens globaliseringsstrategi om »Stærkere konkurrence om kommunale og regionale opgaver«. Det foreslås endvidere, at indenrigs- og

sundhedsministeren gives bemyndigelse til at fastsætte regler om, at Klagenævnet for Udbud kan behandle klager over kommuners og regioners overtrædelse af de nye regler om beregning og afgivelse af kontrolbud.

Lovforslaget indeholder endvidere en lovfæstelse af en kommunal styreform, som indenrigs- og sundhedsministeren hidtil har givet bl.a. Skanderborg Kommune dispensation til. Ifølge denne styreform varetager økonomiudvalget og de stående udvalg ikke eller kun inden for visse af deres områder den umiddelbare forvaltning af kommunens anliggender – den såkaldte Skanderborg-model. Lovforslaget giver mulighed for, at kommunerne kan vælge denne styreform uden dispensation fra indenrigs- og sundhedsministeren. Denne del af lovforslaget er en udmøntning af regeringens og KL's aftale om kommunernes økonomi for 2008 og skal ses i sammenhæng med de principper for decentral ledelse, som parterne i den forbindelse blev enige om, og som bl.a. vedrører målsætningen om et klart politisk ledelsesansvar og rum for ledelse og medarbejdere i de udførende institutioner. Forslaget er samtidig en del af udmøntningen af den del af regeringens kvalitetsstrategi, der vedrører et stærkt lokalt selvstyre.

Idet jeg i øvrigt henviser til lovforslaget og de ledsagende bemærkninger, skal jeg hermed anbefale lovforslaget til det Høje Tings hurtige og velvillige behandling.